

Белбин за ролите в екипа

Автор Людмил Хубанов, статия в Leadership.BG

Кратък линк към публикацията: <http://ld.rs/belbin>

Оригинален сайт <http://www.belbin.com/about/belbin-team-roles/>

Чудили ли сте се някога каква е вашата роля, когато сте в екип с други хора и се борите за обща цел? Дали сте отборният играч или пък сте човекът, който обича да контролира работата на другите, за да се убеди, че всичко ще бъде свършено добре. Или може би довеждате екипа си до лудост в опита си да изпитате всеки детайл до съвършенство...

В собствените си очи може да сте всеки един от изброените. Има обаче обективни критерии за всяка една екипна роля, по които лесно може да определите мястото си в "отбора". В крайна сметка, екипът е една машина, а хората в него са частите на машината – всеки взаимодейства с всички останали в рамките на собствената си роля.

В тази връзка може да разгледаме класификацията на д-р Мереди Белин за ролите в екипа. Д-р Белин определя 9 такива роли, описвайки както техните силни страни, така и техните слабости. Когато събирате свой екип, както и когато участвате с други хора в един отбор, е важно да разбирате кои роли са важни за общата цел във всяка една ситуация.

Растение (визионер)

Растението е човекът на идеите. Това не значи, че останалите членове на екипа не дават идеи, а че Растението мисли по радикален, особен начин и с много въображение. **Това са хората с големи идеи - макар и често нереализирани, защото когато се втурнат в детайлите, лесно губят интерес.** Те предпочитат да работят относително независимо и често неконвенционално. Чувствителни са към критики и похвала и са склонни да отделят прекалено много време на идеи, които разпалват въображението им, но не пасват на нуждите на колектива.

Положителни качества: гений, въображение, интелект, познание, решава трудни проблеми

Допустими слабости: витае из облаците, склонен да не обръща внимание на практически детайли или протокол

Изследовател на ресурси

Те са склонни да вземат идея от друго и да я реализират. **Те са спокойни, любознателни и екстровеертни. Имат оптимистична натура, която влияе положително на мотивацията на екипа.** Изследователите имат много контакти извън екипа (за разлика от растенията, които обичат да работят сами) и често контактуват с външни лица, за да разберат какво се мъти и да спечелят най-добрите сделки. Те твърде много разчитат на стимули от околните – въпреки, че често зареждат екипа, то ентусиазмът на изследователя спада без подкрепа от екипа. Понякога губят интерес, когато проектът влезе в релси.

Положителни качества: изследват нови възможности, свързват се с полезни хора, отговарят на предизвикателствата

Допустими слабости: губят интерес след първоначалната еуфория, могат да бъдат прекалено оптимистични и безкритични

Координатор

Той е дисциплиниран и с фокус върху целите. Координаторът е обединяваща сила в колектива и обикновено се радва на уважението на другите. За разлика от изследователите, които търсят нови възможности навън, координаторите ги търсят вътре в екипа. **Те са уверени,**

авторитетни, добри комуникатори и притежават уменията да впрегнат нечий талант за благо на екипа. Поради тази причина често те определят ролята и границите на другите.

Положителни качества: ясно съзнание за целите, отнасят се към всички потенциални сътрудници спрямо приноса им, без предразсъдъци

Допустими слабости: не притежават изключителен интелект или съзидателни способности

Оформител

Те са динамични и пълни с енергия, но и често докачливи. Силно ориентирани са към постиженията – искат резултати и впрягат другите да ги постигнат, което може да доведе до спорове. Главната им функция е да помогнат за оформянето на усилията на екипа. Те търсят обединението на идеите и целите в един рентабилен проект. Страстта им превръща идеите в реалност, затова често са ръководители на екипи. Изглеждат уверени, но често са изпълнени със съмнения, които изчезват с появата на резултатите. Няма нищо против конфронтациите и вземане на непопулярни решения. **За разлика от координаторите, които са социални лидери, оформителите са по-скоро агресивни и настъпателни лидери.** Те са по-нервни от координаторите и често имат нужда от признание, което могат да намерят под ръководството на координатор.

Положителни качества: предприемчивост, способност да предизвикват инерцията, неефективността и т.н.

Допустими слабости: нетърпеливи, поддават на провокация, раздразнителни, нараняват чувствата на околните

Наблюдател оценител

Това са интелигентни и стабилни хора, чиято сила не е в раждането на идеи, а в безпристрастен анализ на чуждите идеи. Най-често тези хора предпазват екипа от вземане на грешно решение. Те критикуват обективно – не заради самата критика, а защото са видели пропуск в плана. Трудни са за мотивиране, но това може да бъде и преимущество, защото преценката им остава безпристрастна. Могат да бъдат нетактични, дори пагубни за колективния дух, докато изразяват вижданията си, но са балансирани и справедливи.

Положителни качества: преценка, дискретност, твърдоглавие

Допустими слабости: липса на ентузиазъм или способност да мотивират другите, малко студенокръвни, твърдоглавие

Масовик

Те са социално ориентирани и разпознават емоционалното състояние на другите, добри слушатели са и родени дипломати. Лоялни са към екипа. Инстинктивната им реакция при нова идея е да строят върху нея, а не да търсят дефекти. Неговото присъствие намалява междуличностните проблеми, те са неконкурентни и понякога нерешителни, но изключително важни за духа на екипа, особено в случай на криза. За разлика от координаторите, които насочват към целите, масовика търси търканията в екипа и ги разрешава.

Положителни качества: емоционална интелигентност

Допустими слабости: нерешителност

Изпълнител

Това е човекът с организаторските умения, здравия разум и волята да превърне идеите и решенията в приложими на практика задачи. **Те са лоялни и се радват за всяка изпълнена**

задача, независимо дали я харесват или не. Обичат реда и се чувстват некомфортно от промени.

Положителни качества: *организационни качества, здрав разум, трудолюбив, дисциплиниран*

Допустими слабости: *липса на гъвкавост, трудно откликва на нови идеи, противопоставят се на промяната*

Довършител

Те са нетърпеливи и интровертни. Притесняват се какво може да се обърка и не се успокояват, докато не проверят всеки детайл. Не са особено настоятелни, но придават усещането за неотложност и не толерират небрежността на околните. Никога не пропускат крайния срок и са много подредени. Конкретно се съсредоточават в детайлите на задачите, докато изпълнителите работят по цялостния план. Интересуват се от резултатите повече, отколкото от метода, както е при изпълнителите.

Положителни качества: *изпълняват си думата, перфекционисти*

Допустими слабости: *притесняват се излишно, нежелание да нареждат, могат да са дребнави*

Специалист

Устремени към придобиването на високо специализирани познания или умения. Проявяват истински интерес към тяхната сфера, но не и към работата на останалите. **Те притежават желанието, целенасочеността и предаността да бъдат прецизни експерти в дадена сфера.** Те стават добри мениджъри поради добрата им способност да взимат решения, базиращи се на дълбоките им познания в сферата.

Положителни качества: *осигуряват познания и умения там, където се търсят*

Допустими слабости: *допринасят на тесен фронт, убягва им голямата картина*

Често поведението на един човек съдържа чертите на много от ролите, но винаги има такава, която преобладава силно.

Приканвам ви да търсите тези типологии не само на работа, не само в хората около вас, но и в самите вас! Наблюдавайте, анализирайте, правете си изводи. Можете да направите и безплатен тест, който да ви помогне да определите своята роля, на този [сайт](#).